

«БЕКІТЕМІН»

**«Балық шаруашылығы
ғылыми-өндірістік
орталығы» ЖШС
бас директоры**

Исбеков К.Б.

22 қаңтар 2022 жыл

«Балық шаруашылығы ғылыми-өндірістік орталығы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты

1. Құжаттың мақсаты және жалпы ережелер

1. Осы «Балық шаруашылығы ғылыми-өндірістік орталығы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты (бұдан әрі – Тиісінше Саясат және Серіктестік) Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына (бұдан әрі – ҚР) және Қазақстан Республикасының Табиғат және табиғат пайдалану мәселелері жөніндегі Министрлігінің ішкі құжаттарына сәйкес әзірленген. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес саласындағы ресурстар (бұдан әрі – Комитет).

2. Осы Саясат мыналарды белгілейді:

1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсаттар мен міндеттер;

2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің негізгі қағидаттары;

3) Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және

оны орындау бойынша міндеттемелер;

4) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы күрес жөніндегі іс-шаралар кешені;

5) осы Саясаттың сақталуына жауапкершілік.

3. Осы Саясаттың негізгі мақсаты Серіктестік шеңберінде комплаенс мәдениетін және Серіктестік пен оның лауазымды тұлғаларының міндеттемелерін дамыту болып табылады.

Жеке тұлғалар мен қызметкерлер үшін жоғары мінез-құлық стандарттары, ашық және адал бизнес жүргізу, іскерлік беделді нығайту және Серіктестікке деген сенімді арттыру. Осы Саясат Серіктестік пен Комитеттің Корпоративтік этика кодексімен бірге қарастырылуы керек.

2. Қолдану аясы

4. Осы Саясат Серіктестіктің барлық серіктестері, лауазымды тұлғалары және қызметкерлерінің қарауы және қатаң сақтауы үшін міндетті болып табылады.

5. Осы Саясат Серіктестіктің корпоративтік веб-сайтында орналастырылады.

3. Терминдер мен анықтамалар

6. Осы саясатта мынадай терминдер мен анықтамалар пайдаланылады:

1) Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы – «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Қазақстан Республикасының Заңы және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзге де нормативтік құқықтық актілер;

2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг – Серіктестіктің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша қабылдаған шараларының тиімділігіне қатысты ақпаратты жинау, талдау және бағалау жөніндегі қызметі;

3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар – сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған Серіктестік қызметінің белгілі бір саласы үшін белгіленген ұсынымдар жүйесі;

4) Қауымдастырылған тұлғалар – Серіктестіктің Қадағалау кеңесінің, Басқармасының мүшелері, агенттер, бірлескен қызмет бойынша серіктестер, еншілес және тәуелді ұйымдар және Серіктестікке қызмет көрсететін немесе оның атынан әрекет ететін басқа да тұлғалар;

5) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау – Серіктестіктің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және зерделеу жөніндегі қызметі;

6) Серіктестікте басқару функцияларын жүзеге асыратын тұлға (бұдан әрі – Серіктестіктің лауазымды тұлғасы) – Серіктестікте тұрақты, уақытша немесе арнайы уәкілеттік берілген негізде ұйымдастырушылық, басқарушылық немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды жүзеге асыратын тұлға;

7) Корпоративтік этика кодексі – корпоративтік мәдениетті дамытуға және ұйымның беделін нығайтуға бағытталған құндылықтарды, негізгі қағидаттарды және мінез-құлық стандарттарын белгілейтін Серіктестіктің ішкі құжаты;

8) мүдделер қақтығысы – лауазымды адамдардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл ретте осы адамдардың жеке мүдделері олардың қызметтік міндеттерін орындамауына және/немесе тиісінше орындамауына әкеп соғуы мүмкін;

9) сыбайлас жемқорлық – Серіктестіктің лауазымды адамдарының өздерінің қызметтік (қызметтік) өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерін жеке өзі немесе делдалдар арқылы өздеріне немесе үшінші тұлғаларға материалдық (материалдық емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында заңсыз пайдалануы, сол сияқты осы тұлғаларға жеңілдіктер мен артықшылықтар беру арқылы пара алуы;

10) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық – сыбайлас жемқорлық белгілері бар, Қазақстан Республикасының заңнамасында әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық белгіленетін заңсыз кінәлі әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік);

11) сыбайлас жемқорлық тәуекелі – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

12) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл – Серіктестіктің сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде Серіктестік шеңберінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті дамыту, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу, олардың салдарын анықтау және жою бойынша өз құзыреті шегінде атқаратын қызметі;

13) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу – профилактикалық іс-шаралар жүйесін әзірлеу және енгізу арқылы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі Серіктестіктің қызметі;

14) қызметкерлер – Серіктестікпен еңбек қатынастарында болатын және еңбек шарты бойынша жұмысты тікелей орындайтын жеке тұлғалар;

15) үміткерлер – Серіктестікте ұйымдастыру-басқару немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды орындауға байланысты лауазымға үміткер жеке тұлғалар;

16) жақын туыстар – ата-аналар (ата-аналар), балалар, асырап алушылар, асырап алынғандар, толық және толық емес аға-інілер, ата, әжесі, немерелері;

17) Қайын жұрты – толық және толық емес аға-інілері, жұбайының ата-аналары мен балалары;

18) лауазымды адамның отбасы мүшелері – жұбайы, ата-анасы, балалары, оның ішінде ересектер және лауазымды адаммен тұрақты тұратын асырауындағы адамдар;

19) Сәйкестік жөніндегі қызметкер – Серіктестіктің Сәйкестік жөніндегі қызметкері.

7. Осы Саясатта пайдаланылған, бірақ ашылмаған анықтамалар Қазақстан Республикасының заңнамасында, Жарғыда және Серіктестіктің басқа да ішкі құжаттарында қолданылатын анықтамаларға сәйкес келеді.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес

8. Серіктестіктегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың мақсаты лауазымына қарамастан Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық әрекеттерге тартылу қаупін барынша азайту болып табылады.

9. Осы мақсатқа жету үшін осы Саясат келесі мақсаттарды көздейді:

1) Серіктестіктің серіктестері, лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлықтың кез келген нысандарына мүлдем төзбеушілік түсінігін дамыту; Серіктестікке және оның қауымдастарына, лауазымды тұлғаларына және қызметкерлеріне қолданылуы мүмкін Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының негізгі талаптарын қорытындылау және түсіндіру;

2) Серіктестік серіктестіктерінің, лауазымды тұлғаларының және қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының және осы Саясаттың қағидаттары мен талаптарын білу және сақтау, сондай-ақ сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы күрес жөніндегі барабар рәсімдерді іске асыру жөніндегі міндеттерін белгілеу;

3) сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған қарсы тұруға, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың салдарын барынша азайтуға және/немесе жоюға бағытталған сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шараларды әзірлеу және іске асыру.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің негізгі принциптері

10. Серіктестіктің негізгі принциптері:

1) сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне мүлдем төзбеушілік –

Серіктестік өз қызметін жүзеге асыру кезінде кез келген нысандағы немесе көріністегі сыбайлас жемқорлыққа мүлдем төзбеушілік қағидатын ұстанады.

Сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне мүлдем төзбеушілік қағидасы Серіктестік атынан немесе оның мүдделері үшін әрекет ететін Серіктестіктің серіктестеріне, лауазымды тұлғаларына және қызметкерлеріне белгілі бір елдегі іскерлік тәжірибеге қарамастан, тікелей немесе жанама, жеке немесе кез келген делдал арқылы сыбайлас жемқорлық әрекеттермен айналысуға қатаң тыйым салынатынын білдіреді;

2) Қызметкерлерді тарту – Серіктестік өзінің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерін Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының ережелері туралы хабардар етеді және олардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдерді әзірлеуге және енгізуге белсенді қатысуын құптайды;

3) Жазаның бұлтартпастығы - Серіктестік бұлтартпастығын жариялайды Серіктестік қызметкерлері лауазымына, еңбек өтіліне немесе басқа да мән-жайларға қарамастан, егер олар өздерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаса, оларды жазалау туралы;

4) Осы Саясаттың заңдылығы және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және жалпы қабылданған стандарттарға сәйкестігі - Серіктестік Қазақстан Республикасының және өзі жұмыс істейтін немесе жұмыс істеуді жоспарлап отырған басқа елдердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын қатаң сақтайды және оның кез келген әрекеті немесе әрекетсіздігі осы заңнаманың бұзылуына қарсы заңнаманың ережелеріне қайшы келмейтін болса;

5) Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл рәсімдерінің пропорционалдылығы - Серіктестік Серіктестіктің, оның серіктестерінің, лауазымды тұлғаларының және қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық әрекеттерге тартылу ықтималдығын азайту үшін Серіктестік қызметінде туындауы мүмкін сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне пропорционалды бақылау рәсімдерін әзірлейді және жүзеге асырады;

6) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл рәсімдерінің тиімділігі - Серіктестік рәсімдерді барынша ашық және жүзеге асыруға ұмтылады, бұл Оларды жүзеге асырудың қарапайымдылығын және маңызды нәтижелерге қол жеткізуін қамтамасыз ету. Серіктестік қолданыстағы бақылау

процедураларының тиімділігін бағалайды және егер олар тиімсіз болса, оларды жақсартады;

7) Тиісті тексеру – Серіктестік іскерлік/еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдау алдында олардың сенімділігін, сыбайлас жемқорлықты қабылдамауын және мүдделер қақтығысының болмауын қамтамасыз ету үшін үшінші тұлғалар мен жұмысқа үміткерлерді тексереді;

8) Мониторинг және бақылау – Серіктестік сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бақылайды, сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы күрес бойынша енгізілген рәсімдердің сақталуын қамтамасыз етеді және олардың тиімділігін бақылайды;

9) Өзара іс-қимыл және үйлестіру – Серіктестік сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында Серіктестіктің мемлекеттік лауазымды тұлғаларымен өзара іс-қимылды және ынтымақтастықты, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл процесінде іс-әрекеттерді үйлестіруді қамтамасыз етеді.

6. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және оларды сақтау жөніндегі міндеттер

11. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес жауаптылыққа әкеп соғатын сыбайлас жемқорлық қылмыстар/құқық бұзушылықтар (бірақ олармен шектелмей) мыналар болып табылады:

1) лауазымды адам сеніп тапсырылған мүлікті ысырап ету немесе жымқыру, егер бұл әрекеттер олардың қызмет бабын асыра пайдалануға әкеп соқтырса;

2) лауазымды адам жасаған қылмыстық жолмен алынған ақшаны және (немесе) өзге де мүлікті заңдастыру (жылыстату), егер бұл әрекет өзінің қызметтік бабын асыра пайдалануға әкеп соқтырса;

3) лауазымды адам жасаған экономикалық контрабанда, егер бұл әрекет олардың қызмет бабын асыра пайдаланумен байланысты болса;

4) қызмет бабын асыра пайдалану, өкілеттікті немесе лауазымдық өкілеттікті асыра пайдалану;

5) кәсіпкерлік қызметке заңсыз қатысу;

6) пара алу, пара беру және пара алу;

7) қызметтік жалғандық;

8) лауазымдық әрекетсіздік;

9) билікті асыра пайдалану, өкілеттік шегінен шығу немесе өкілеттіктің әрекетсіздігі;

10) алаяқтық;

11) заңсыз материалдық сыйақы беру жеке және заңды тұлғаларға;

12) заңсыз материалдық сыйақы алу;

13) бұрын сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған жеке тұлғаларды жұмысқа қабылдау.

12. Серіктестік, оның серіктестері, лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері Серіктестік жұмыс істейтін немесе жұмыс істеуді жоспарлап отырған барлық елдерде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы, сондай-ақ осы Саясаттың қағидаттары мен талаптарын сақтауға міндетті. Осы Саясатты жүзеге асыру кезінде Серіктестік қауымдастықтарға, лауазымды тұлғаларға және қызметкерлерге тікелей немесе жанама, жеке немесе үшінші тұлғалар арқылы сыбайлас жемқорлық әрекеттермен айналысуға және:

1) кез келген адамды өзінің қызметтік міндеттерін тиісінше орындауға итермелеу ниетімен пара ұсынуға, уәде беруге немесе беруге, не кез келген қаржылық немесе өзге де пайданы/артықшылықты ұсынуға немесе беруге уәде беруге;

2) пара талап етуге, алуға келісуге немесе алуға, яғни өзінің қызметтік міндеттерін тиісінше орындамағаны үшін қандай да бір қаржылық пайда/артықшылық алуға немесе алуға келісуге;

3) мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген тұлғаларға, оның ішінде шетелдік лауазымды тұлғаларға белгіленген рәсімдерді жеделдету немесе оңайлату үшін мемлекеттік міндеттерді орындауға уәкілеттік берілген жағдайлардан басқа жағдайларда ұсынуға, уәде беруге немесе төлемдер жасауға;

4) төлемдер белгіленген рәсімдерді жеделдету немесе оңайлату үшін пайдаланылуы мүмкін деген күдік болған жағдайда үшінші тұлғаларға төлемдер ұсынуға, уәде беруге немесе төлеуге;

5) жеке пайда табу үшін Серіктестік шеңберінде (соның ішінде уақытша негізде) жұмысқа орналастыруды ұсыну, уәде беру немесе қамтамасыз ету;

6) қауымдасқан тұлғалардан/үшінші тұлғалардан жоғарылатылған немесе жалған төлемдерді жеңілдетуге немесе қабылдауға;

7) Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының және Серіктестіктің ішкі құжаттарының талаптарын бұзатын сыйлықтар немесе қонақжайлық көрсетуге немесе алуға құқығы бар.

13. Серіктестіктің лауазымды тұлғалары өздерінің кәсіби қызметінде мынадай мінез-құлық стандарттарын қатаң сақтауға міндетті:

1) Қазақстан Республикасы заңнамасының және осы Саясаттың талаптарын сақтауға;

2) қызметтік міндеттерін орындау кезінде кез келген әділетсіз әрекеттерге жол бермей, іскерлік қарым-қатынаста адал және турашыл болуға;

3) Серіктестіктің беделін түсіретін әрекеттерді жасамауға;

4) қызметтік жағдайды, құпия және инсайдерлік ақпаратты немесе Серіктестіктің материалдық және материалдық емес активтерін жеке пайда үшін пайдаланбауға;

5) құқыққа қарсы әрекеттерден немесе әрекеттерден аулақ болуға олардың заңдылығы мен этикасына қатысты күдік тудыруы мүмкін;

6) әріптестерінен жоғары заңдылықты сақтауға және талап етуге сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет;

7) кәсіпкерлік қызметінде және/немесе табыс әкелетін өзге де қызметте кез келген адамға көмектесуден аулақ болуға;

8) басқа қызметкерлерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермеуге немесе мұндай әрекеттерге ынталандырмауға;

9) жанжал болған кезде қызметтік міндеттерін орындамауға;

10) Серіктестіктің жетекшілік ететін құрылымдық бөлімшелерінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру бойынша жұмыс;

11) жақын туыстары, жұбайы (зайыбы) және/немесе жекжаттары атқаратын лауазымдарға тікелей бағынатын лауазымдарды атқармауға, не оларға тікелей бағынатын жақын туыстары, жұбайлары және/немесе жекжаттары болмаса.

Осы тармақшаның талаптарын бұзған лауазымды адамдар, егер олар анықталған күннен бастап үш ай ішінде бұзушылықты өз еркімен түзетпесе, мұндай бағыныстылықты болдырмайтын лауазымдарға ауыстырылуға жатады. Мұндай ауыстыру мүмкін болмаған жағдайда, осы қызметкерлердің біреуі лауазымынан босатылуға немесе басқару функцияларынан өзге де босатылуға жатады.

Кандидаттар мен олардың жұбайлары лауазымға тағайындалғанға дейін Қазақстан Республикасының салық заңнамасында белгіленген нысанда және тәртіппен декларацияны табыс ету айының бірінші күніндегі жағдай бойынша активтері мен міндеттемелері туралы декларацияны табыс етуге міндетті.

Лауазымды адамдар мен олардың жұбайлары табыстары мен мүлкі туралы декларацияны Қазақстан Республикасының салық заңнамасында көзделген нысанда, тәртіпте және мерзімдерде табыс етуге міндетті.

Лауазымды адамдар мен олардың жұбайлары Қазақстан Республикасының салық заңнамасында белгіленген есепті күнтізбелік жыл ішінде мүлікке ие болған жағдайда, олар өздерінің кірістері мен мүлкі туралы декларацияда осындай мүлікті сатып алу жөніндегі шығыстарды жабуға жұмсалған қаражат көздерін ашып көрсетуге міндетті.

Жариялануға жататын ақпараттың тізбесін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті орган айқындайды.

14. Серіктестіктің қызметкерлері мыналарға міндетті:

1) комиссияны жасаудан және/немесе оған қатысудан бас тартуға құқылы

Серіктестіктің мүддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы;

2) Серіктестік мүдделері үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға дайын болу немесе оған қатысу ретінде басқалар түсіндіруі мүмкін мінез-құлықтан аулақ болуға;

3) мүмкіндігі туралы тікелей басшыға хабарлау қызметкер үшін туындаған немесе туындаған мүдделер қақтығысы туралы.

Егер олардың әрекеттерінің дұрыстығына немесе басқа мінез-құлық стандарттарына қатысты қандай да бір күмән туындаса, Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері Серіктестіктің Сәйкестік жөніндегі қызметкеріне хабарласа алады.

7. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы күрес жөніндегі шаралар кешені

15. Серіктестік қызметінің жекелеген бағыттары сыбайлас жемқорлық қаупін тудыруы мүмкін. Бұл аймақтар мыналарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді:

1) үшінші тұлғаларды тарту және үшінші тұлғаларға төлемдер жасау;

2) сыйлықтар мен көңіл көтеру шығыстары;

3) саяси қызметке қатысу;

4) басшы мемлекеттік лауазымдарды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті адамдарға және оларға теңестірілген адамдарға, оның ішінде шетелдік лауазымды адамдарға төлемдер;

5) демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету; Серіктестіктің инвестициялық қызметі шеңберінде активтерді сатып алу және иеліктен шығару, қосылу және қосылу және басқа да мәмілелерді жасау;

б) адам ресурстарын басқару;

7) жүк тасымалдау қызметтері және жүк тасымалдауға байланысты қызметтер.

7.1 Үшінші тұлғаларды тарту және үшінші тұлғаларға төлемдер жасау

16. Серіктестік Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, осы Саясаттың қағидаттары мен талаптарын бұзатын немесе Серіктестіктің іскерлік беделін жоғалту қаупін тудыратын үшінші тұлғаларды тартудан немесе серіктестермен бірлескен кәсіпорындарға қатысудан аулақ болуға тиіс.

17. Үшінші тұлғалармен іскерлік ынтымақтастықты бастау немесе жалғастыру немесе бірлескен кәсіпорынға қатысу туралы шешім қабылдағанға дейін үшінші тұлғаларды тартуға бастамашы болған Серіктестіктің тиісті құрылымдық бөлімшелері мыналарға міндетті:

1) Серіктестіктің тиісті ішкі сатып алу құжаттарында белгіленген рәсімдерді сақтауға;

2) келесі рәсімдерді (соның ішінде, бірақ олармен шектелмей) жүргізу арқылы сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне үшінші тұлғалар мен бірлескен кәсіпорын серіктестеріне мониторинг жүргізуге:

- өзінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдерінің болуын және осы Саясаттың талаптарын сақтауға және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес саласында бір-бірімен ынтымақтасуға дайындығын тексеру;

- іскерлік беделді және мүдделер қақтығысының болмауын тексеру;

- тиісті уәкілетті мемлекеттік органдар мен ұйымдарға сұрау салулар жіберу арқылы алаяқтық әрекеттерді, сенімділігін, салықтық және басқа да берешектерін, ақша қаражатының қайнар көзін, сондай-ақ қылмыстық жолмен алынған ақша қаражаты жөнелтілген банк пен юрисдикцияны тексеру;

3) жасалған мәмілелерге сыбайлас жемқорлық туралы заңның ережелерін енгізу

(Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тармақ). Серіктестік үшінші тұлғалармен және бірлескен кәсіпорын серіктестері тарапынан сыбайлас жемқорлық фактілері анықталған жағдайда олармен мәмілені тоқтату құқығын өзіне қалдырады;

4) үшінші тұлғаларды және бірлескен кәсіпорын серіктестерін осы Саясаттың қағидаттары мен талаптары туралы хабардар етуге.

18. Серіктестік үшінші тарап бірлескен кәсіпорын серіктестерін сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат пен рәсімдерді, сондай-ақ мінез-құлық стандарттарын қабылдауға ынталандырады.

7.2 Сыйлықтар мен ойын-сауық шығындары

19. Серіктестік іскерлік сыйлықтармен алмасуды мойындайды

бизнесті жүргізудің және жалпы қабылданған іскерлік тәжірибенің қажетті бөлігі ретінде іскерлік қонақжайлылықты қоса алғанда, ойын-сауық шығындарының жұмсалуды. Серіктестік іскерлік сыйлықтар мен іскерлік қонақжайлылық шығындарына қатысты адалдық пен ашықтық атмосферасын ынталандырады.

20. Серіктестіктің үшінші тұлғалармен іскерлік сыйлықтармен алмасуы және ойын-сауық шығындарын, оның ішінде іскерлік қонақжайлылықты көтеруі келесі критерийлерге сәйкес болуы керек:

1) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын және ойын-сауық шығыстары бойынша Серіктестіктің ішкі құжаттарын толығымен сақтауға;

2) дәлелді, пропорционалды болуға, қолма-қол немесе қолма-қол ақшасыз қаражат, бағалы қағаздар, бағалы металдар немесе қолма-қол ақшаның басқа да түрлері немесе баламалары болмауға және сәнді зат болмауына;

3) қызмет, әрекет, әрекетсіздік, келісім, қамқорлық, құқықтар беру, мәміле, келісім, лицензия, рұқсат және т.б. қатысты нақты шешім қабылдау немесе кез келген басқа заңсыз немесе әдепсіз мақсатта алушыға ықпал ету әрекеті үшін жасырын сыйақы болып табылмайды;

4) Серіктестіктің, оның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің беделін жоғалтуға әкеп соқтыратын тәуекелді жасамау

21. Серіктестік жүзеге асыратын сатып алудың кез келген ықтимал қатысушысынан сыйлықтар мен қонақжайлылық қабылдауға тыйым салынады. Іскерлік сыйлықтың немесе оқиғаның осы Саясаттың талаптарына сәйкестігіне күмән туындаса, Серіктестіктің лауазымды тұлғасы немесе қызметкері өздерінің тікелей басшысымен немесе Серіктестіктің Сәйкестік жөніндегі қызметкерімен кеңесуі керек.

22. Лауазымды адамдардың және олардың отбасы мүшелерінің, егер мұндай әрекеттер олардың қызметтік міндеттеріне кіретін болса, оларды жасаған адамдардың пайдасына жасаған әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін материалдық сыйақы, сыйлықтар немесе қызметтер алуға құқығы жоқ.

Лауазымды адам немесе лауазымды адам өзінің лауазымдық жағдайы бойынша мұндай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал ете алады.

Лауазымды тұлғаның және (немесе) оның отбасы мүшелерінің шотына өздеріне білмей салынған ақша қаражаты, сондай-ақ олар Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасын бұза отырып алған ақша қаражаты олар анықталған күннен бастап екі аптадан кешіктірілмей тиісті мемлекеттік кіріс органына осындай кірістердің туындау мән-жайлары туралы түсініктеме бере отырып, республикалық бюджетке аударылуға жатады.

Лауазымды тұлғаға және (немесе) оның мүшелеріне хабарсыз алынған не олар Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасын бұза отырып алған сыйлықтар сыйлықты алған күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде не лауазымды тұлғаға сол сыйдың көрсетілген мән-жайды алғаны туралы хабардар болған күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органға өтеусіз тапсырылуға жатады. қызмет көрсетілген күннен немесе лауазымды тұлғаға қызмет көрсетілгені туралы белгілі болған күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде республикалық бюджетке ақша аудару.

Сыйлықты мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органға берген лауазымды адам жоғары тұрған лауазымды тұлғаға хабарлау бойынша оны мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органмен жасалған сатып алу-сату шартының негізінде «Қазақстан Республикасындағы бағалау қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес айқындалатын баға бойынша сатып алуға құқылы.

7.3 Саяси қызметке қатысу

23. Серіктестік мемлекеттік лауазымды тұлғалардың немесе Серіктестіктің қызметін қолдауға немесе кеңейтуге әсер ететін басқа да тұлғалардың шешімдеріне тікелей немесе жанама әсер ету мақсатында немесе мұндай қатысу осындай ықпал ету әрекеті ретінде қабылданса, саяси қызметке қатыспауы керек.

24. Серіктестік дербес немесе өзінің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері арқылы саяси партияларды қаржыландырмайды.

өз қызметінде артықшылық алу немесе сақтау мақсатында қоғамдық бірлестіктер.

25. Серіктестіктің лауазымды адамдары мен қызметкерлері Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес құрылған қоғамдық бірлестіктерге, сондай-ақ мақсаты Серіктестік үшін өз қызметінде

артықшылық алу немесе қолдау болып табылмайтын халықаралық қоғамдық бірлестіктерге қатысуға құқылы.

26. Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне қоғамдық бірлестіктерге қатысу кезінде Серіктестік үшін өз қызметінде артықшылық алу немесе қолдау мақсатында Серіктестік атынан ұсынуға, беруге, уәде беруге немесе төлемдер жасауға, мүлік салуға, сыйлықтар беруге және т.б.

27. Серіктестіктің лауазымды адамдары мен қызметкерлері Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес олардың қоғамдық бірлестіктерге қатысуы үшін дербес жауапты болады.

7.4 Жауапты мемлекеттік лауазымдарды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті тұлғаларға, сондай-ақ оларға теңестірілген тұлғаларға, оның ішінде шетелдік лауазымды тұлғаларға төлемдер

28. Серіктестік өз бетінше немесе оның қызметкерлері мен лауазымды тұлғалары арқылы жауапты мемлекеттік лауазымдарды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген тұлғаларға, оның ішінде шетелдік лауазымды тұлғаларға, олардың жақын туыстарына Серіктестік үшін коммерциялық артықшылықтар алу мақсатында, оның ішінде көлік, тұру, тамақтану, басқа да жеңілдіктер бойынша шығыстарды төлеуге, сондай-ақ басқа да жеңілдіктерге байланысты шығындарды төлемейді. Серіктестік шығындары.

29. Серіктестік мәліметтері мен сомалары жалпыға қолжетімді мемлекеттік қызметтер үшін ресми алымдарды қоспағанда, жәрдемақыны тікелей немесе өз агенттері арқылы төлемейді.

30. Серіктестіктің лауазымды адамдары мен қызметкерлері Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес мемлекеттік органдардың лауазымды адамдарымен өзара іс-қимыл жасау кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін дербес жауапты болады.

7.5 Демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету

31. Серіктестік лауазымды тұлғалар мен қызметкерлерге өз атынан қайырымдылық және/немесе демеушілік көмек көрсетуге тыйым салмайды.

7.6. Серіктестіктің инвестициялық қызметі шеңберінде активтерді сатып алу және иеліктен шығару, қосылу және қосылу, басқа да мәмілелерді жасау.

32. Егер аудит нәтижелері бойынша Серіктестік мәміле аяқталғаннан кейін алған сыбайлас жемқорлық тәуекелі және осыған байланысты Серіктестікке ықтимал экономикалық және беделге нұқсан келтіру мәміледен түсетін экономикалық пайдадан асып кетсе, мұндай мәмілені жасау туралы шешімді Серіктестік Жарғысында белгіленген құзыретке сәйкес Серіктестіктің тиісті органы қабылдайды.

33. Сатып алынған активтегі сыбайлас жемқорлық тәуекелінің деңгейіне қарамастан, Серіктестік органы Серіктестік Жарғысында белгіленген құзыретіне сәйкес мәмілені жүзеге асыру туралы тиісті шешім қабылдағаннан кейін Серіктестік сатып алынған активте сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты, Серіктестікте қабылданған осы іс-әрекетке ұқсас рәсімдер мен стандарттарды енгізу үшін барлық негізделген шараларды қабылдайды.

7.7 Адам ресурстарын басқару

34. Серіктестік персонал шешімдерін қабылдауда объективтілік қағидаттарын ұстанады. Қызметкерлерді жалдау, бағалау, жоғарылату және жұмыстан шығару кезіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою үшін Серіктестік:

1) Серіктестіктің ішкі құжаттарында белгіленген персоналды іріктеу және жұмысқа қабылдау тәртібінің және лауазымға қойылатын тиісті біліктілік талаптарының сақталуын қамтамасыз етеді;

2) жұмысқа кірісу немесе жалғастыру туралы шешім қабылдау алдында олардың сенімділігін және мүдделер қақтығысының болмауын қамтамасыз ету үшін жұмысқа орналасуға кандидаттарды тексереді;

3) персоналдың қызметін бағалайды және қызметтің негізгі көрсеткіштері мен кәсіби жетістіктері негізінде сыйақы төлейді;

4) қызметкердің кәсіби қасиеттері мен біліктілігін ескере отырып, жоғары лауазымға жоғарылату туралы шешім қабылдайды;

5) Қазақстан Республикасының заңнамасында және Серіктестіктің ішкі құжаттарында көзделген негіздер бойынша қызметкермен еңбек шартын бұзу тәртібін жүзеге асырады.

35. Серіктестіктің лауазымды тұлғаларының сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамауы жұмысқа қабылдаудан бас тартуға немесе қызметінен босатуға әкеп соғады. Қылмыстық құқық бұзушылық немесе әкімшілік құқық бұзушылық белгілері жоқ жағдайларда аталған шектеулерді сақтамау қызметті тоқтатуға негіз болып табылады.

7.8 Мүдделер қақтығысының алдын алу және шешу

36. Мүдделер қақтығысын басқару сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің маңызды тетіктерінің бірі болып табылады. Серіктестік мүдделер қақтығысына байланысты тәуекелдердің алдын алуға және шешуге үлкен көңіл бөледі.

37. Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері өздерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде Серіктестіктің мүдделерін басшылыққа алуға және олардың жеке мүдделері Серіктестік мүдделеріне қайшы келетін жағдайларды немесе жағдайларды болдырмауға міндетті. Мүдделер қақтығысы (немесе оның әлеуеті) туындаған жағдайда Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері өздерінің тікелей басшысын немесе Серіктестіктің Сәйкестік жөніндегі қызметкерін жазбаша түрде хабардар етуге міндетті.

7.9 Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау және бағалау

38. Серіктестік жыл сайын сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтайды және бағалайды және оларды азайту бойынша шараларды әзірлейді.

39. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау және бағалаудың мақсаты сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтамау тәуекеліне ұшырайтын және Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жеке пайда үшін де, Серіктестіктің мүддесі үшін де жасау ықтималдығы жоғары болған Серіктестіктің қызметі мен бизнес-процестерін анықтау болып табылады.

40. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау және бағалау сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау негізінде жүзеге асырылады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг мынадай шараларды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді:

1) Серіктестіктің бекітуге ұсынылған негізгі құжаттары мен жобаларында сыбайлас жемқорлықтың себептері мен жағдайларына ықпал ететін ережелердің бар-жоғын анықтау үшін сәйкестікке сараптама жүргізу және оларды жою бойынша ұсыныстар әзірлеу;

2) оның ішкі құжаттарын сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың өзгеретін талаптарына жедел сәйкестендіру мақсатында Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, сондай-ақ Серіктестік қызметіне ықпал ететін шет мемлекеттердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының мониторингін жүзеге асыру;

3) лауазымды адамдар мен қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық фактілері бойынша жеке және заңды тұлғалардың шағымдары бойынша статистиканы зерделеу;

4) бұқаралық ақпарат құралдарының жарияланымдарына мониторинг жүргізу. Ішкі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдаудың объектісі Серіктестіктің құрылымдық бөлімшелерінің қызметі болып табылады және мыналарды қамтиды:

1) іске асыру кезінде бизнес-процестегі «сыни нүктелерді» анықтау олардың ішінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жиі орын алады;

2) мыналарды қамтитын сыбайлас жемқорлық схемаларын сипаттау:

- Серіктестік немесе оның жекелеген лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасау арқылы алуы мүмкін пайданың немесе артықшылықтың сипаттамасы;

- Серіктестіктегі сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасау үшін «кілт» болып табылатын лауазымдар;

- сыбайлас жемқорлық төлемдерінің ықтимал нысандары;

3) ішкі бақылау рәсімдерінің бар немесе жоқтығын анықтау және қолданыстағы бақылау рәсімдерінің тиімділігін бағалау.

41. Кез келген сыбайлас жемқорлық схемасы үшін тәуекелге нөлдік төзімділік деңгейі қабылданады және әр жағдайда Серіктестік ішкі талдау арқылы анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту шараларын әзірлейді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау және бағалау және оларды барынша азайту жөніндегі шараларды әзірлеу тәртібі Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасымен реттеледі.

7.10 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті дамыту

42. Серіктестік сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлейді, оның мақсаты қызметтің нақты саласында сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесін құру болып табылады. Серіктестіктің ішкі құжаттарын әзірлеу кезінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар ескеріледі.

43. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеудің мақсаттары Серіктестікте жұмыс істейтін тұлғалар арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлықты қалыптастыру;

2) сыбайлас жемқорлық әрекеттерін жедел анықтау және олардың теріс салдарын болдырмау.

44. Серіктестік шеңберінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті дамыту білім беру, ақпараттық және ұйымдастырушылық шаралар кешені арқылы жүзеге асырылады.

45. Серіктестік сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қолданыстағы заңнаманың қағидаттары мен нормаларын, Корпоративтік этика кодексін, осы Саясатты және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы басқа да ішкі құжаттарды, оның ішінде Серіктестік қызметкерлерін оқыту мен тестілеуден өткізуді ақпараттандыру және түсіндіру бойынша шараларды жүзеге асырады.

46. Серіктестік сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат пен рәсімдерді әзірлеуге өзінің барлық қызметкерлерінің белсенді қатысуын құптайды.

7.11 Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы хабарлау

47. Серіктестіктің лауазымды тұлғасының немесе қызметкерінің Серіктестік аясында сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны туралы қандай да бір дәлелдер болса, бұл туралы ақпарат Серіктестіктің корпоративтік веб-сайттарында орналастырылған сенім телефонына немесе тікелей немесе жоғары тұрған басшыға және/немесе Серіктестіктің Сәйкестік жөніндегі қызметкеріне дереу хабарлау қажет.

48. Есептерді беру, қарау тәртібі және басқа да ережелер Серіктестіктің Құпия ақпарат саясатында белгіленеді.

7.12 Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды қызметтік тергеу

49. Серіктестік шеңберіндегі сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық хабарламалар тиісті мерзімде Серіктестіктің тиісті құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен тергеп-тексеруге немесе ішкі тексеруге жатады.

50. Қызметтік тергеп-тексеру барысында сыбайлас жемқорлық фактілері анықталса, сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне мүлдем төзбеушілік қағидаты негізінде түзеу шараларын қолдану, оның ішінде еңбек қатынастарын тоқтату және материалдарды тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға жолдау, сондай-ақ бақылау рәсімдерін жетілдіру жолымен тергеу аяқталды деп есептеледі.

7.13 Өзара ынтымақтастық

51. Серіктестік сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы уәкілетті мемлекеттік органдармен және ұйымдармен, тәуелді субъектілермен

және үшінші тұлғалармен өзара әрекеттестік қағидаты негізінде мынадай мақсаттарда:

1) сыбайлас жемқорлық белгілері бар құқық бұзушылық жағдайларын хабарлау;

2) сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтарды тергеуге жәрдемдесу;

3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау бойынша Серіктестік қызметін тексеруді үйлестіру және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы күрес жөніндегі бірлескен шараларды әзірлеу;

4) сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама мәселелері бойынша уәкілетті мемлекеттік органдар мен ұйымдардың сұрау салулары бойынша кеңестерге (конференцияларға) ескертулер беру/қатысу.

8. Жауапкершілік

52. Серіктестіктің лауазымды адамдары мен қызметкерлері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жауаптылықта болады.

53. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін тиісті жауапкершілік шаралары қолданылған Серіктестіктің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері, егер Қазақстан Республикасы сотының түпкілікті және міндетті шешімі шығарылмаса, Серіктестікке келтірілген материалдық шығынды өтеуден босатылмайды.

63. Осы Саясат талаптарының сақталуына жауапкершілік өз құзыреті шегінде Серіктестіктің лауазымды тұлғаларына, қызметкерлеріне және құрылымдық бөлімшелеріне жүктеледі.

64. Серіктестіктің лауазымды адамдары қарамағындағы қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының алдын алу жөніндегі қызметтік міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тәртіптік жауапкершілікте болады.

65. Лауазымды адамдар табысы мен мүлкі туралы декларацияны ұсынбағаны немесе мұндай декларацияда толық емес немесе жалған мәліметтерді ұсынғаны үшін, егер әрекетте қылмыстық құқық бұзушылық белгілері болмаса, Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінде көзделген жауаптылықта болады.